

talent, proszę pani, za to ręczę. Ale nie wolno mu rozmieniać się na drobne. *J. Andrzejewski, Miazga.*

droga

1. Być na dobrej drodze «rozumować, myśleć prawidłowo»: (...) sprawiał wrażenie, że nie obchodzą go rewelacje Jakuba. – Jest pan na dobrej drodze, panie profesorze (...). *M. Saramonowicz, Siostra.*

2. Być na (dobrej, najlepszej, prostej) drodze do czegoś; mieć otwartą drogę do czegoś «mieć możliwość osiągnięcia czegoś»: Polską targają jeszcze radiowe żywioty – szybko rozwija się radiofonia komercyjna i lokalna – ale jesteśmy na dobrej drodze do uporządkowania spraw technicznych. *Studio 4/1996.*

3. Chodzić, iść prostą drogą «żyć uczciwie, postępować szczerze, otwarcie»: Czy nie czuła pani obłądy? Pani – nie polityk, nie gracz polityczny, ale uczciwy człowiek, który chciał iść przez życie prostą drogą? *T. Torąńska, Oni.*

4. Coś jest na dobrej, złej drodze «coś się układa dobrze, źle»: Negocjacje są na dobrej drodze, ale nie mogą powiedzieć, czy kupimy, czy też nie kupimy akcji polskiego banku. *GW 30/05/2000.*

5. Coś jest w drodze «coś się zbliża, jest w trakcie przygotowań, ma szybko nastąpić»: Kwapiński oświadczył w Londynie, że pomoc jest w drodze (...) i że będzie skuteczna (...). *A. Bobkowski, Szkice.*

6. Coś prowadzi, zmierza prostą drogą do czegoś «coś prowadzi do czegoś nieuchronnie»: Przemówienie to uzmysłowiło wszystkim, że świat zmierza prostą drogą do kolejnego konfliktu. *DzPol 10/08/1998.*

7. książk. Droga krzyżowa, ciernista, cierniowa «życie pełne cierpień, udręczeń, sytuacje niosące wiele bolesnych przeżyć, wymagające wyrzeczeń i cierpliwości»: Internowanie w Carskim Siole, zesłanie do Tobolska, więzienie w Jekaterynburgu i straszna śmierć – to etapy tej drogi krzy-

żowej, którą Mikołaj przyjął w pokorze (...). *PrzWsp 4/1927.*

8. Dziecko (jest) w drodze «dziecko ma się niedługo urodzić»: Jestem zdziwiona, że macie tak małe dziecko, drugie w drodze, a Ania tyle pracuje. *Viva 25/09/2000.*

9. Iść, chodzić krętą drogą, krętymi drogami «postępować nieszczerze, oszukiwać»: Charakter jednych jest z natury uczciwy, inni zawsze chodzą krętymi drogami. *Frona 8/1998.*

10. Iść, pójść, podążać itp. swoją, własną drogą; chodzić swoimi, własnymi drogami, ścieżkami «nie wzorować się na innych, wykonywać coś własną metodą, być samodzielnym, być niezależnym»: Kiedy powrócił zza granicy do Krakowa, zjednoczył wokół siebie niespokojne duchy, pozyskał nawet Witkacego, który zresztą rychło poszedł własną drogą. *J. Piesszchachowicz, Koniec.*

11. Iść wytkniętą drogą «zmierzać do określonego celu, konsekwentnie realizować swoje plany»

12. Kpisz czy o drogę pytasz «powiedzenie wyrażające zdumienie czyjąś wypowiedzi, udaną naiwnością, czymś dziwnym pytaniem»: – Ty też siedziałeś – powiedział Stanisław. – Z trochę innych powodów – zełził się Ludwik. – Czy te powody są aż tak różne? – spytał słodkim głosem młodszy brat. Ludwik wstał od stołu i przeszedł się po izbie. – Czy kpisz, czy o drogę pytasz? – spytał po chwili groźnie. *J. Iwaszkiewicz, Pasięka.*

13. Krzyż, krzyżyk na drogę «forma pożegnania kogoś, wyrażająca nieprzejmowanie się rozstaniem»: (...) dzisiaj wyjeżdżam. I więcej się nie zobaczymy. – Krzyż na drogę. *A. Bojarska, M. Bojarska, Siostry B.*

14. Nie tędy droga «nie tym sposobem, nie tak, tak się nie załatwi, nie wskóra»: Nie ukrywam też, że czasem kusi mnie, aby wiedzę o nich wykorzystać w kampanii wyborczej, ale wiem też, że nie tędy droga. *TSied 31/07/1997.*

Mówimy *drętwa mowa* o takiej wypowiedzi, która zawiera wiele sloganów, frazesów, a pozbawiona jest treści.

aq
b
cc
d
eę
f
g
h
i
j
k
l
ł
m
nrń
oó
pq
r
s
ś
t
uv
w
xy
z
ż
ź

15. Obracć dobrą, złą, fałszywą drogę; być na dobrej, na złej drodze «postępować dobrze, źle, niesłusznie»: Moje długie i mozolne studia nad Hamletem (...) jakże mi się wydawały ograniczonymi, głupimi, kiedyś do Wyspiańskiego udał się już z gotową rolą, a on mi dowiódł, że obrałem fałszywą drogę. *A. Doboszewska, Wyspiański.*

16. podn. Ostatnia droga «odprowadzenie zwłok do miejsca pochówku»: Od 21 wystrzałów armatnich rozpoczęła się wczoraj ostatnia droga prezydenta (...). *GW 14/06/1996.*

17. Otworzyć, przebić, utworować (komuś, sobie) drogę do czegoś «ułatwić dostęp do czegoś, realizację czegoś, umożliwić coś, pomóc w osiągnięciu czegoś»: Zespół ten wprawdzie natchnienia szukał m.in. w dorobku grupy Pink Floyd, ale drogę do sukcesu utworowała mu przede wszystkim muzyka w stylu country (...). *Wprost 894/2000.*

18. Po drodze a) «w czasie wędrowki, na tej samej trasie, idąc w tym samym kierunku»: Wędrowałem po ulicy przez dłuższy czas, ale okazało się, że w mieście nie ma sklepów. Mijałem za to po drodze mnóstwo szewskich warsztatów, zupełnie jakby mieszkańcy lte obywali się bez jedzenia, za to musieli wciąż łątać i zelować obuwie. *J. Głębski, Droga.* **b) «w trakcie trwania czegoś»:** Poszli na posłów, ministrów, dyrektorów. Oni pogubili po drodze wszelkie związkowe wartości (...). *Rob 3/2000.*

19. Ruszyć swoją drogą «zacząć realizować swoje zamierzenia»: Rodzice mieli wobec niego pewne plany, ale chłopak ruszył swoją drogą. *Roz bezp 2018.*

20. Stanąć komuś na drodze; wchodzić, pot. włączyć komuś w drogę «przeszkodzić, przeszkadzać komuś; być zawadą, przeszkodą»: Ja jego znam i on mnie zna, do tej pory w drogę sobie nie włączyliśmy i dalej chyba nie będziemy. *A. Sapkowski, Miecz.*

21. Swoją drogą «wyrażenie wprowadzające dodatkową uwagę, która nasuwa się komuś w trakcie rozmowy; a właśnie, właśnie, mimo wszystko»: Swoją drogą, jak to się dzieje, że jakiś reżyser przyjeżdża z Azji do „fabryki snów” i tam zaczyna robić zawrotną karierę? *DD 02/03/2001.*

22. Szerokiej drogi! «życzenie pomyślnej podróży dla kierowcy»: No to co, życzę ci szerokiej drogi, słońca i odpoczywajcie sobie. *Roz tel 2000.*

23. Szukać drogi, znaleźć drogę do kogoś «szukać sposobu, znaleźć sposób dotarcia do kogoś, porozumienia się z kimś»: Dziewiętnastoletni chłopcy z tego samego środowiska społecznego łatwo znajdują drogę do siebie (...). *L. Tyrmand, Dziennik.*

24. Szukać, poszukać innych dróg «szukać innych środków, sposobów postępowania»: To pryncypialne odwrócenie się od natury pchnęło malarzy do szukania innych dróg wyrazu, nie mających przeważnie już nic z malarstwem wspólnego, co znów doprowadziło do wniosku, że malarstwo umarło! *J. Czapski, Patrząc.*

25. Świat drogi «duża odległość, daleko»: Pociąg przejechał obok nas ze świstem, dudnieniem i brzęczeniem łańcuchów. (...) Kiedy zniknął nam z oczu za kolejnym zakrętem, Dzidek powiedział: – Trzeba było poczekać w Jaśle na stacji, zamiast taki świat drogi drałować na piechotę. *R. Ślugocki, Na przędór.*

26. Tędy droga «w ten sposób, o to chodzi»: Jak ksiądz Wojda prawił o zgodzie, to mi się zdawało, że wiem – tędy droga i już! *I. Newerly, Pamiątki.*

27. To swoją drogą «to inna rzecz, to co innego»: A ty się akurat kajasz! – oburzyła się Tosia. – To swoją drogą, a swoją drogą z rodzicami trzeba trochę dyplomacji. *H. Ożogowska, Dziewczyna.*

28. Ustępować, usuwać się, schodzić, zejść komuś z drogi «ustępować, ustąpić komuś, nie sprzeciwiać, nie sprzeciwić mu się, nie przeszkadzać»: Była nie w humorze, ale Erna zawsze jest nie w humorze i Hanka musi jej ustępować z drogi. *E. Wiczorkiewicz, Jaskółka.*

29. Wejść, wkroczyć, wstąpić na drogę czegoś «zacząć postępować w określony sposób»: Dziś Basia chciaaby, żeby wszyscy ludzie wstąpili na drogę wzajemnego poszanowania i tolerancji. *S. Shuty, Zwał.*

30. Wolna droga! «powiedzenie wyrażające obojętność w stosunku do podjętej przez kogoś decyzji; rób, co chcesz, mo-

żesz odejść, odjechać itp.: Ja tu zwołałem panów nie na rozmówki. A komu się co nie podoba – wolna droga. Na świeży Luft! Nikogo nie trzymam za poję. *T. Dołęga-Mostowicz, Kariera.*

31. Wstąpić na dobrą drogę «zacząć właściwie, moralnie postępować, prowadzić się»

32. Zagrozić komuś drogę do czegoś «przeszkodzić komuś w czymś, utrudnić komuś osiągnięcie czegoś»: (...) nie było nikogo, kto potrafiłby zagrozić drogę do władzy komunistom (...). *Polityka 22/1995.*

33. Zamknąć komuś drogę do czegoś «uniemożliwić komuś osiągnięcie czegoś»: Ci, którzy się nie zgodzili, mieli zamkniętą drogę do awansu na prezesów sądów. *GPol (tyg) 2/1998.*

34. Zatrzymać się, zawrócić, wstrzymać się w pół drogi «nie wykonać czegoś do końca»: W wykonaniu nie stanęła jednak autorka na wyżynie swego programu, wstrzymała się w pół drogi. *K. Irzykowski, Pisma II.*

35. Zawrócić kogoś ze złej drogi, z drogi grzechu, występku itp. «spowodować, że ktoś przestanie źle postępować, prowadzić się niemoralnie»: (...) uważam postępowanie Twoje za godne pochwały. Wszak aby dziewczynę tę zawrócić ze złej drogi, nie wystarczy sama kara. Teraz należy zatroszczyć się o nią – o jej edukację przede wszystkim, lecz także o budujący moralnie przykład. *W. Horwath, Montana.*

36. Zawrócić z drogi «zmienić sposób postępowania, prowadzenia się»: (...) trudniej jest mu teraz zawrócić z drogi i przyznać się do błędu. *Niedz 20/1998.*

37. Zawrócić ze złej drogi, z drogi grzechu, występku itp. «przestać źle postępować, niemoralnie się prowadzić»: (...) jako dobry i miłosierny Ojciec z przypowieści o „synu marnotrawnym” (por. Łk 15, 11–32), wychodzi więc na drogę i wygląda, kiedy syn zawróci ze złej drogi i zawita do rodzinnego domu. *Z.J. Kijas, Niebo.*

38. Zejść, wejść, wkroczyć itp. na śliską, na złą drogę, na drogę złą; zejść, zboczyć z prostej drogi «prowadzić się niemoralnie, zmienić postępowanie na gorsze»: (...)

życie bez Boga, bez głębokiej wiary jest stacaniem się w kręte wiry... schodzeniem z prostej drogi... *W.M. Korczyńska, Wróc.*

drogo

Coś drogo kogoś kosztuje, może kogoś drogo kosztować «ktoś może ponieść przykre konsekwencje czegoś, coś może wymagać od kogoś dużej ofiary, poświęcenia»: Musimy być czujni, Hans – mówiła – bo każda pomyłka może nas bardzo drogo kosztować... *Andrzej Zbych, Stawka.*

drogowskaz

Służyć komuś za drogowskaz; być dla kogoś drogowskazem «wskazywać komuś drogę postępowania, być dla kogoś wzorem»: Zbrojne wystąpienie getta warszawskiego stało się moralnym drogowskazem dla pozostałej ludności żydowskiej na ziemiach polskich. *K. Móraski, Kartki.*

drożdże

Rosnąć jak na drożdżach «powiększać się, rosnąć, rozwijać się szybko»: Cena akcji firm, które ogłosiły plany ekspansji w Internecie, rosła od kilku tygodni jak na drożdżach. *Życie 29/02/2000.*

drugi

1. Drugie dobrze «też dobrze, bez różnicy»: Ja tam o posag nie stoję. Da, to dobrze, nie – to drugie dobrze. *I. Newerly, Pamiętka.*

2. Wpadać, przerzucać się z jednej ostateczności, skrajności w drugą «zmieniać krańcowo, całkowicie zdanie, sposób postępowania, poglądy»: (...) jest „nastrojowcem, wpadającym z jednej ostateczności w drugą”. *P. Łossowski, Konflikt.*

dru

1. Coś (jest) proste jak dru «o czymś, co jest jasne, zrozumiałe, niewymagające wyjaśnień»: Mam pomysł, co począć z tą wystanniczką Piekieł. – No? – Zbawić. To proste jak dru: skoro strącenie do krainy ciemności byłoby dla niej upragnioną nagrodą, to karą będzie rzecz diametralnie przeciwna, czyli zbawienie. *M. Oramus, Święto.*

aq
b
cc
d
eę
f
g
h
i
j
k
l
ł
m
nr
oó
pq
r
s
ś
t
uv
w
xy
z
ż
ź

2. Pogoda jak drut «piękna pogoda»: Pogoda „jak drut”. Błękit nieba bez żadnej chmurki. *Poznaj 11/1960.*

3. Pójść, powędrować, dostać się za druty «być skazanym, dostać się do obozu karnego, koncentracyjnego»: (...) ojciec poszedł na front, dostał się za druty (...). *B. Wojdowski, Chleb.*

dryg

Mieć dryg do czegoś «mieć zdolności, skłonności do czegoś»: (...) miał dryg do rysunku, fotografowania nauczyli go w wojsku – toteż (...) zaczęli się w reklamie. *M. Wolski, Agent.*

drzazga

1. Coś idzie, poszło, leci itp. w drzazgi «coś ulega, uległo zniszczeniu, rozbiciu, coś zostało roztrzaskane, zniszczone»: Rozpoczął się pogrom dworu. Najpiękniejsze meble i kryształowe świeczniki rzucano z piętra przez okna, zerwano część dachu, powyrywano drzwi z zawias, w drzazgi poszły wszystkie ramy okienne, w proch śliczne, turkusowe i złote empirowe stiuki (...). *Z. Kossak, Pożoga.*

2. Strzaskać, rozbić itp. coś na drzazgi, w drzazgi «strzaskać, rozbić itp. coś na kawałeczki, całkowicie, zupełnie»: Fala grzmotnęła o środkowy pokład i potrzaskała w drzazgi cztery łodzie ratunkowe. *NŚ 27/1926.*

drzeć

1. pot. Drzeć z kimś koty «kłócić się z kimś, żyć w niezgodzie, mieć stałe zatargi»: A kto mu da to zwolnienie, kto mu udzieli urlopu?! Dziekan, z którym drze koty? (...) Marzenia ściętej głowy! *A. Libera, Madame.*

2. pot. Pasy bym z niego (z niej) darł(a) «groźba, złość zawarta w wypowiedzi osoby chcącej kogoś ukarać, zbić»: – Ja, panie żołnierzu, pasy darłbym i solą podsypywał! – wrzasnął gospodarz i groźnym okiem łypał na prawo i lewo, jakby szukając, na kim by tej okropnej dopełnić grozy. *L. Kruczkowski, Kordian i cham.*

drzeć się

pot. Gęba się komuś drze «ktoś ziewa, komuś chce się spać»: – Widzę, że ci się gęba

drze... – Oj tak, już na mnie pora, wcześniej wstałem (...). *Roz tel 1997.*

drzewko

Boże drzewko «drzewko strojone na święta Bożego Narodzenia; choinka»: Zaopatrywały się w choinki rodziny, gdzie były dzieci, by dla nich zachować ciągłość tradycji bożego drzewka i w wigilijny wieczór dać namiastkę radości. *H. Zakrzewska, Niepodległość.*

drzwi

1. Chodzić od drzwi do drzwi «żebrać»: Skarżyć się Bogu na głód będziemy mieć prawo dopiero wtedy, gdy wszyscy zaczniemy chodzić od drzwi do drzwi, prosząc o chleb (...). *Z. Kossak, Pożoga.*

2. Drzwi się gdzieś nie zamykają «gdzieś jest duży ruch, przychodzi dużo ludzi»: Po mistrzostwach świata w Perth, gdzie Michał zdobył siedem medali, w tym cztery złote, w domu Klimów drzwi się nie zamykają, a telefon prawie nie milknie. *SE 13/03/1998.*

3. Drzwi stoją przed kimś, dla kogoś otworem «ktoś jest gdzieś mile widziany, przyjmowany»: Teraz wszystkie drzwi stoją otworem przed młodymi ludźmi, którzy się chcą uczyć. *H. Grynberg, Życie.*

4. Pchać się, cisnąć się, pot. włazić, walić drzwiami i oknami «wchodzić (gdzieś) tłumnie, ze wszystkich stron»: (...) lokal jest pełny, klientela wali drzwiami i oknami (...). *B. Maj, Kronika.*

5. Pokazać, wskazać komuś drzwi «kazać komuś wyjść, wyprosić kogoś»: Babcia Stasia zgodziła się przyjąć syna, ale Rosjance, która – jak podkreślała z naciskiem matka – miała jeszcze tę czelność, że próbowała wprosić się do mieszkania jakby nigdy nic, powiedziała tylko dwa słowa i pokazała drzwi. *Z. Mentzel, Języki.*

6. Przy drzwiach otwartych «jawnie, w obecności osób postronnych»: (...) kolegium NIK obradowało nad raportem przy drzwiach otwartych. *GW 03/03/2000.*

7. Przy drzwiach zamkniętych «niejawnie, tylko w obecności osób zainteresowanych i urzędowych, bez publiczności»: To, co się dzieje na sali sądowej, mogłoby

naruszyć dobre obyczaje i interes prywatny pokrzywdzonych, dlatego wszystkie posiedzenia sądu odbędą się przy drzwiach zamkniętych. *GW* 15/04/2000.

8. Wyważać otwarte drzwi «robić niepostrzebnie to, co już zostało zrobione, doprowadzić czegoś oczywistego lub już poprzednio dowiedzionego»: Nie zamierzam bynajmniej wyważać otwartych drzwi i jeszcze raz nudzić wywodami, że słuchacz radia i czytelnik gazety – to jednak dwie różne osoby. *Ant* 12/1957.

9. Zamknąć przed kimś drzwi «zabronić komuś wstępu do swego domu, zerwać z kimś stosunki»: (...) miała dość już tych niespodziewanych wizyt o różnych porach dnia i zamknęła przed nim drzwi. *T. Kwiatkowski, Panopticum.*

10. Zamknąć, zatrzaskać komuś drzwi przed nosem «nie wpuścić do domu kogoś, kto chciał wejść»: Młody człowiek, który im otworzył, spojrzał mało zachęcająco, nieufnie, zrobił nawet gest, jakby chciał zatrzaskać im drzwi przed nosem. *A. Filar, Kurierzy.*

dubeltówka

Całować się (jak) z dubeltówki «całować się nawzajem z głośnym cmoknięciem, w obydwu policzki»: (...) padali sobie z Kowalskim w objęcia i całowali się z dubeltówki. *M. Ławrynowicz, Diabeł.*

duby

przestarz. **Duby smalone «brednie, głupstwa, androny»:** Dziewczyna duby smalone bredzi, / A gmin rozmowom błuźni. *A. Mickiewicz, Romantyczność.*

duch

1. Człowiek małego ducha «człowiek tchórzliwy, przesadnie ostrożny»: Przyznaję się – człowiek małego ducha – iż dałem się sprowokować do dyskusji (...) *B. Maj, Kronika.*

2. Człowiek wielkiego ducha «człowiek odważny, szlachetny»: Stańczyk

to postać bardzo polska – z pozoru błazen, a w środku człowiek wielkiego ducha. *Polityka* 20/1980.

3. Dobry, opiekuńczy duch «ktoś przynoszący szczęście, będący przyczyną czyjegoś powodzenia, opiekujący się kimś»: (...) kobieta w życiu artysty znaczy więcej niż w życiu zwykłego mężczyzny, musi być jego dobrym duchem i aniołem stróżem, dodawać wiary w siebie, powstrzymywać przed destrukcją (...). *E. Baniewicz, Dymna.*

4. Duch czasu, epoki «poglądy i tendencje panujące w jakimś okresie»: (...) zapraszają do domu artystów. Urządzili do ich dyspozycji trzy pracownie. Rzeźby, malarstwa i – idąc z duchem czasu – informatyki. *WO* 23/09/2000.

5. Duch i litera prawa «istota treści, intencje twórców, autorów jakiegoś prawa pisanego»: Demokracja jest zbudowana na przestrzeganiu ducha i litery prawa. *B. Świdarski, Słowa.*

6. Ktoś młody (stary) duchem «o kimś myślącym, zachowującym się jak człowiek młody (stary), czującym się młodo (staro)»: Pan Profesor (...) Ceniliśmy Go za autotironię i młodzieńczość, której często brakuje nawet bardzo młodym nauczycielom. W niewymuszony sposób był jednym z nas. Nie udawał równego nam, po prostu był młody duchem (...). *KF* 4/1995.

7. Ktoś nie jest duchem świętym «ktoś nie jest w stanie wszystkiego przewidzieć, nie może wiedzieć o wszystkim»: Nikt nie jest tu duchem świętym, żeby wiedzieć, czego ty potrzebujesz, a czego nie potrzebujesz. *H. Grynberg, Życie.*

8. Paść, upaść, leżeć bez ducha a) «paść, upaść, leżeć, nie dając oznak życia»: (...) potężnie pił, celował z pistoletu w kryształowy żyrandol, odstrzelił komuś kawałek małego palca. Na koniec padł bez ducha na zastawiony zakąskami stół, który zawałił się pod nim. *WO* 21/10/2000. **b) «umrzeć»:** (...) na środku ulicy upadł bez ducha (...) to był zawał. *Roz* tel 1997.

O kim powiemy *człowiek małego ducha*, a o kim – *człowiek wielkiego ducha*?

aq
b
cc
d
eę
f
g
h
i
j
k
l
ł
m
nrń
oó
pq
r
s
ś
t
uv
w
xy
z
ż
ź

9. Podnieść, pokrzepić, krzepić, podtrzymać w kimś ducha; podnieść, pokrzepić, krzepić, podtrzymać kogoś na duchu «pocieszyć, pocieszać kogoś, wzmacnić, wzmacniać moralnie, dodać, dodawać otuchy, odwagi»: Mimo problemów zdrowotnych (...) nie traci humoru. – Żona podtrzymuje mnie na duchu. Mówi, żebym się nie poddawał. *DD 02/03/2001.*

10. Przebywać gdzie duchem «przebywać, wybiegać gdzie myślą, wyobraźnią, marzeniem; myśleć, marzyć o czymś»: Arystokrata to raróg, dziwadło: duchem przebywa w kosmopolitycznym Paryżu. *J. Błóński, Forma.*

11. Tracić ducha, upadać na duchu «załamywać się psychicznie, popadać w zwątpienie, przygnębienie»: Król Zygmunt jednak nie tracił ducha i zabiegał o pomoc swych sprzymierzeńców – w Wiedniu i Madrycie (...). *I. Kaniewska, Królowie.*

12. W duchu (czegoś, kogoś, jakimś) «w myśl czegoś, zgodnie z czymś»: (...) we wczesnym okresie twórczości (...) oscylował pomiędzy kubizmem a surrealizmem, niejednokrotnie tworzył w duchu swego francuskiego nauczyciela (...). *P. Sarzyński, Przewodnik.*

13. W duchu, w duszy; w głębi ducha, duszy, serca; w cichości ducha; w skrytości ducha, serca «w myśli, skrycie»: Nie ukrywam, że w głębi ducha liczyłem, że zostanę dyrektorem. *GW 19/02/2000.*

14. Wyzionąć ducha «umrzeć»: (...) dawał jeszcze słabe oznaki życia, wszelki jednak ratunek był daremny. (...) nie zdołałszy nic wypowiedzieć, wyzionął ducha. *WW 259/1932.*

15. Złamać czyjegoś ducha; złamać w kimś ducha «osłabić kogoś moralnie, doprowadzić kogoś do załamania»: Indianie walczyli z determinacją. Wzniecali ogień, chcąc złamać ducha atakowanych. *Z. Teplicki, Indianie.*

16. Zły duch a) «diabeł, szatan»: Zawsze bano się czarów, złych duchów i demonów. *WO 02/12/2000.* **b) «inspirator czyichś złych uczynków»:** (...) stacza się w otchłań występu, zostaje kokotą u boku człowieka, który (...) jest jej złym duchem – po czym

już dla niej nie ma powrotu. *K. Irzykowski, Pisma II.*

duchowy

1. Duchowy ojciec a) «wychowawca, mistrz»: (...) jest on nie tylko bardzo wysoko ceniony, lecz stał się także w dużej mierze ojcem duchowym młodego pokolenia prozaików (...). *P. Kuncewicz, Agonia.* **b) «inicjator, patron jakiegoś przedsięwzięcia»:** Ojcem duchowym buntu był niejaki Purwid, emerytowany kapitan artylerii (...). *M. Ławrynowicz, Diabeł.*

2. Duchowy przywódca, wódz «osoba wywierająca decydujący wpływ moralny lub intelektualny na jakąś jednostkę lub zbiorowość»: Stawał się też coraz bardziej znanym przywódcą duchowym, który porywał za sobą rzesze Indian. *Z. Teplicki, Indianie.*

dudek

pot. Wystrychnąć kogoś na dudka «oszuścić kogoś, zrobić z kogoś głupca, ośmieszyć kogoś»: (...) stara się wystrychnąć na dudka swoich antagonistów, dając mistrzowski pokaz hipokryzji (...) brawurowo grając nawróconego i potulnego, choć kipi w nim bunt i irytacja. *J. Adamski, Świat.*

dudka

Dać w czyjąś dudkę «potakiwać komuś»: (...) po wszystkich bohaterских zapowiedziach dogadał się ostatecznie ze śledczymi i „dał w ich dudkę”. *H. Zakrzewska, Niepodległość.*

dumny

żart. Dumny i blady «o kimś okazującym wyniosłość, lekceważenie, dumę, często nieadekwatną do sytuacji»: Chodził taki dumny i blady, a właściwie nic w tej sprawie nie zrobił (...). *Roz bezp 1997.*

dunder

pot. Niech to, niech cię (go, was itp.) dunder świśnie; bodaj to, bodaj cię (go, was itp.) dunder świsnął «powiedzenia wyrażające gniew, zniecierpliwienie, zdumienie; niech przepadnie, niech to, niech cię

(go, was itp.) diabli wezmą»: Chłopaków za łeb wzięła! Taka dziewczyna! (...) udana dzieci! A niech was dunder święnie! *H. Ożogowska, Dziewczyna.*

dupa

1. wulg. Do dupy «do niczego»: (...) zaczął się tłumaczyć, że być może rzeczywiście jest złym dziennikarzem, powiedział dokładnie: dziennikarzem jestem do dupy, ale jestem wierny. *T. Torajska, Oni.*

2. wulg. Mówić, gadać o dupie Maryny (Maryni) «mówić, rozmawiać o czymś mało ważnym, tracić czas na błahe rozmowy»: A jak ja się zachowuję na estradzie? Czy mam tremę? Nie, tremy nie czuję, dopiero potem, po wszystkim, rozklejam się zupełnie, nawet beczę. Lubię być wtedy z ludźmi, ale żeby mówili o koncercie, a nie o dupie Maryni. *K. Berwińska, Con amore.*

3. wulg. O dupę potłuc; o kant dupy potłuc «o czymś, co nie wyszło, nie udało się, jest do niczego»: W grupie pojawia się tendencja do pomagania Jasi. Małgosia: Te wszystkie nauki, które daje ci grupa, to o kant dupy potłuc, bo trudno je przyjąć, kiedy nie ma się kontaktu z pewnymi emocjami czy też z pewnym sposobem radzenia sobie w życiu. *K. Jedliński, Trening.*

4. wulg. Pijany, zalany itp. w trzy, cztery dupy «bardzo pijany, pijany do nieprzytomności»: Rozumiesz, co by było, gdyby gliny zatrzymały cię na paleniu? A jeszcze w trzy dupy pijaną. *W. Horwath, Seans.*

5. wulg. Ruszyć dupę «wstać, ruszyć się, zrobić coś»: Jak najmniej wysiłku. Jak najmniej pracy. Cała policja jest taka! Gdyby nie prasa, nikogo byście nie złapali. Ruszacie dupę tylko dlatego, że o tym piszemy. *M. Saramonowicz, Lustra.*

6. wulg. Siedzieć na dupie a) «przebywać w jakimś miejscu (zwykle w domu), nie opuszczając go»: (...) muszę wracać na Mazury. Pilne sprawy rodzinne. Wicio kręcił głową z niesmakiem. – Mam nadzieję, że wiesz, co robisz – orzekł wreszcie. – Na twoim miejscu siedziałbym tu na dupie i walczył o swoją przyszłość. *M. Ziomecki, Lato.*
b) «nie buntować się, zgadzać się z czyimiś decyzjami, podporządkowywać się mimo

wątpliwości»: (...) siedź na dupie jak ci dobrze i nie wychylaj się. *Roz tel 1999.*

7. wulg. Włazić komuś do dupy, w dupę «podlizywać się komuś»: Włazisz królowi w dupę. (...) zawsze każdy z was znajdzie jakąś metodę, by się przypodobać chlebobdawcy. *A.M. Swinarski, Sześciu.*

8. wulg. Wyglądać jak dupa, pót dupy, półdupek zza krzaka «wyglądać bardzo dziwnie, śmiesznie, niepoważnie»: (...) sztychli sobie ze mnie, nie szczędząc mi różnych przezwisk, te, marynarz z bali, marynarz spod rynny, marynarz z gnojówki, bo chyba po gnojówce pływasz? (...) wyglądasz jak dupa, nie marynarz. Marynarze w długich spodniach chodzą, a nie w takich krótkich majtkach. *W. Myśliwski, Widnokrąg.*

9. wulg. Wziąć kogoś za dupę «zmusić kogoś do czegoś, zastosować jakiś rygor»: A czy to przypadkiem nie jest jakaś prowokacja? (...) Powiedzmy, że my ten pomnik poprawimy, a potem ktoś inny weźmie nas za dupę, i co wtedy? *J. Himilbsbach, Przepychanka.*

10. wulg. Wziąć, zabrać dupę w troki «uciec, odejść, zostawiając komuś jakieś kłopoty, sprawy niezłatwione do końca, uchylić się od odpowiedzialności»: (...) zebrał dupę w troki, powiedział, że fajnie było, ale nie za bardzo już mu się chce to robić (...). *Roz bezp 1996.*

dupek

posp. Dupek żółędnny «o kimś, kogo lekceważy się, kim się pogardza, kto drażni, irytuje»: – Dupek żółędnny! – krzyknął zdenerwowany. (...) nie jąkaj się jak baba. *M. Borowa, Dominika.*

dusza

1. Aż dusza rośnie «powiedzenie wyrażające radość, zadowolenie z czegoś»: (...) zgodnie pracują, pomagają sobie... aż dusza rośnie (...). *Roz bezp 2001.*

2. Bratnia, pokrewna, przyjazna dusza «człowiek bliski komuś pod jakimś względem, podobny do niego»: To społeczeństwo uczyniło mnie tym, kim jestem. Ale nawet teraz... Gdyby choć jedna bratnia

aq

b

cc

d

eę

f

g

h

i

j

k

l

ł

m

nrń

oó

pq

r

s

ś

t

uv

w

xy

z

ż

ź

dusza, gdyby choć jedna wyciągnięta ręka, gdyby choć odrobina uczucia... S. Mrozek, *Teatr 3*.

3. Coś komuś w duszy gra «coś kogoś przepelnia, ktoś czuje, że coś jest dla niego ważne»: Autorka zawsze maluje to, co jej w duszy gra, ale odbiorcy jej aktów odkrywają w tych obrazach własny świat, swoją interpretację natury. *TV rep 2000*.

4. pot. euf. Do duszy «do niczego»: (...) znowu zabrakło papieru, do duszy z taką robotą. *Roz bezp 2001*.

5. Dusza człowiek «człowiek bardzo szczerzy, serdeczny, dobry»: Razem chodziliśmy do liceum, był moim najlepszym przyjacielem. To był dusza człowiek. *SE 30/01/1998*.

6. Dusza poszła, uciekła komuś w pięty «ktoś zaczął się bać, zląkł się»: (...) jeszcze ci dusza pójdzie w pięty, jak sam będziesz musiał przedzierać się przez te zarośla. *Roz bezp 1997*.

7. Dusza w kimś zamiera «budzi się w kimś lęk, groza, przerażenie»: (...) w Adasiu dusza zamarała: drzwi domu skrzypnęły i dwie z nich wyszły postacie. *K. Makuszyński, Szatan*.

8. Komuś jest, zrobiło się lekko (lżej), rażno (rażniej), ciężko, smutno itp. na duszy «ktoś jest w nastroju radosnym, wesołym albo w stanie przygnębienia, smutku itp.»: (...) nie łudzę pana żadnymi moimi możliwościami. Gdyby panu jednak było ciężko na duszy, proszę pamiętać, że ma pan w Rzymie starego, oddanego księdza. *T. Breza, Urząd*.

9. Mieć, chować coś na dnie duszy «mieć, chować coś głęboko w świadomości, w pamięci, w psychice»: (...) gdzieś na dnie duszy masz takie swoje podziemne jezioro napełnione kryształową wodą marzeń i tęsknot. *ŚiP 12/1995*.

10. pot. euf. Mieć coś w duszy «stracić cierpliwość do czegoś, przestać się czymś interesować»: W duszy mam te wasze zawody, radźcie sobie sami. *Roz bezp 1989*.

11. Mieć duszę na ramieniu «bardzo się bać»: Ciągnie mnie Wituś na stare lata na górskich konikach po himalajskich przełęczach, a ja mam duszę na ramieniu ze strachu, że się zwalę w jaką przepaść. *J. Przybo-ra, Oko*.

12. Mieć rogatą duszę «być hardym, nieustępliwym»: Mam roгатą duszę. Ale choro-ba syna uczyła mnie pokory (...). *TSt 3/2000*.

13. Odkryć, otworzyć przed kimś duszę «wyjawić komuś swoje najskrytsze myśli, zamiary, uczynki»: (...) czy ja w konfesjo-nale jestem sędzią śledczym, żeby tak się strzec, mając otworzyć duszę przede mną? *T. Breza, Urząd*.

14. Przebywać, być gdzieś duszą «myśleć, marzyć o czymś»: Gdybym wyjechała i tak duszą byłabym w Sarajewie. Tu mam przyjaciół, swoje ścieżki, ulubione zapachy. *TSt 9/1996*.

15. Rząd dusz «przywództwo, nieograniczona władza nad ludźmi»: Rozpoczęła się w nowych warunkach walka o to, kto ma kierować narodem. Kto ma sprawować rząd dusz w narodzie. *J. Życiński, Ziarno*.

16. (Tyle,) ile dusza zapagnie, zamarzy; (jest) wszystko, czego dusza zapagnie «tyle, ile się zechce, (jest) wszystko, czego się chce»: W Internecie podzielił się z tobą uwagami doświadczeni podróżnicy i już zawczasu możesz zaprzyjaźnić się z kimś, kto mieszka tam, gdzie się wybierasz. Jest tu wszystko, czego dusza zapagnie (...). *Cosm 7/2000*.

17. Z duszą na ramieniu «z wielkim strachem, bardzo się bojąc»: (...) początkowo działa lęk przed nieznanym, obcym środowiskiem i odmiennością obyczajów. Ale to przemija, zwłaszcza gdy nie jest się nieznanym emigrantem, który ląduje w Ameryce z duszą na ramieniu i jednym dolarem w dziurawych portkach. *A. Jambor, Stenogramy*.

dużo

Powiedzieć za dużo «powiedzieć coś niepotrzebnie, zdradzić się z czymś»: Jeden taki wychodził z Puszkarni! Znaleźliśmy nawet ślady... – tu ugryzł się w język, spostrzegłszy, że za dużo powiedział. *T. Konwicki, Dziura*.

duży

Coś przez duże A (B, C, D itd.) «coś ważnego, wyjątkowego, godnego szacunku,

czego nazwa zaczyna się na daną literę: (...) projektanci wstydzili się swoich szkiele użytkowych, uważając, że nie jest to sztuka przez duże S. *Czk 4/1996.*

dwa

1. Dwa kroki (stąd), o dwa kroki (stąd) «bardzo blisko (stąd): Postanowiłam teraz pójść do mojego mieszkania na Pańskiej, dwa kroki stąd i zabrać stamtąd kilka osobistych rzeczy, których brak odczuwam, mieszając na razie u rodziców. *J. Przybora, Oko.*

2. Jeść, pracować, robić itp. za dwóch, za dziesięciu «jeść, pracować, robić itp. bardzo dużo, w dużych ilościach: Pracowałam za dwóch, nie żałowałam ni czasu, ni zdrowia, nieraz po godzinach. *W. Myśliwski, Widnokrąg.*

3. Pewne, jasne, oczywiste jak dwa razy dwa dwa, jak dwa razy dwa (jest) cztery, jak dwa a dwa cztery «bardzo pewne, oczywiste, zrozumiałe: To była jedna ze spraw, która była tak oczywista, jak dwa razy dwa jest cztery... *TV rep 2001.*

dwoić się

Dwoić się i troić «być niezwykle czynnym; uwijać się: Kierownik świetlicy (...) dwoić się i troić, by sprostać wymaganiom swoich podopiecznych i w miarę, głównie finansowych, możliwości, urozmaicić nieco codzienną monotonię. Organizuje więc wycieczki górskie, ogniska (...), zawody sportowe, konkursy. *GWr 23/08/1999.*

dwoje

1. Pracować, robić za dwoje «pracować bardzo dużo, za dwie osoby: Przecież ktoś musiał zarobić na moje leki, na życie. Pracował za dwoje. *Viva 21/2000.*

2. Z dwojga złego «z dwóch złych możliwości (wybrać lepszą): Z dwojga złego wolę jechać w korku samochodem, niż stać w zatłoczonym wagonie. *Metr 09/03/2001.*

3. Zgiąć się, zgarbić się, złożyć się we dwoje «pochylić się bardzo nisko: Pan baron był bardzo długi, więc aby odczytać napis zgiął się we dwoje (...). *T. Różewicz, Opowiadania.*

dwunasty

Za pięć dwunasta «w ostatniej chwili: Właśnie, właśnie dyrektorze (...) dlaczego wy mnie zaskakujecie za pięć dwunasta jakimiś nowymi decyzjami, przecież ja mam chyba prawo wiedzieć, kto mnie reprezentuje? *Dial film 1994.*

dyktando

Robić coś pod czyjeś dyktando «robić coś niesamodzielnie, tak jak ktoś sobie życzy: (...) chciałem wskazać na niebezpieczeństwo związane z bezpośrednim uzależnieniem badacza od danej instytucji społecznej, z prowadzeniem badań pod jej dyktando. *J. Brzeziński, Metodologia.*

dylu-dylu

pot. Dylu-dylu na badylu «lekceważąca reakcja na czyjś wypowiedź uważaną za nieprawdziwą: Dylu-dylu na badylu, nie wysilaj się i tak ci nie uwierzę (...). *Roz bezp 1996.*

dym

1. Ani dymu, ani popiołu «ani śladu, ani znaku: Tam stała nasza szkoła, ale już z niej ani dymu, ani popiołu. *Roz bezp 1998.*

2. Coś poszło z dymem «coś się spaliło: Kilka mieszkań poszło z dymem. *Życie 04/01/2000.*

3. Coś rozwiało się jak dym «coś, co miało się zdarzyć, nie spełniło się, nie doszło do skutku: Zawsze chciałem skończyć studia, a poprzestałem na szkole zawodowej. Nawet pochodziłem rok do technikum dla pracujących, ale bardziej pociągały mnie rozrywki i alkohol, tak że myślenie o dalszej nauce rozwiało się jak dym. *A. Dodziuk, W. Kamecki, Matnia.*

Jeśli ktoś odkrywa przed kimś duszę, to wyjawia mu swoje najskrytsze myśli i zamiary.

aq

b

cc

d

eę

f

g

h

i

j

k

l

ł

m

nr

oó

pq

r

s

ś

t

uv

w

xy

z

ż

ź

4. *pot. Iść, pędzić, biec, walić do kogoś, dokąś jak w dym «iść, biec do kogoś, dokąś bez wahanía, śmiało, prosto»:* Jakby co, rozumiesz, wal do mnie jak w dym. My ze starej wiary musimy trzymać sztamę (...). *R. Antoszewski, Kariera.*

5. *Puścić coś z dymem «spalić coś»:* Niemal od początku bowiem było wiadomo, kto wydał bezprawny rozkaz i kto gorliwie go wykonał, puszcżając akta z dymem. *GW 10/02/2000.*

dyrdy

pot. W dyrdy «prędko, szybko, galopem»: (...) urwała się jej krowa z powroza i pobiegła aż tutaj, pod szkołę, a ona w dyrdy za bydłęciami (...). *ML 3/1970.*

dystans

Trzymać kogoś na dystans; trzymać się na dystans «nie dopuszczać kogoś do spoufalenia się; odnosić się do kogoś lub czegoś z rezerwą»: Czuliśmy niechęć do siebie, trzymaliśmy się na dystans, lecz każdy miał respekt przed drugim. *A. Libera, Madame.*

dyszeć

Dyszeć gniewem, nienawiścią, zemstą itp. «być ogarniętym gniewem, nienawiścią, zemstą itp.»: W końcu trochę się opłnował, lecz mimo wszystko jawnie dyszał gniewem. *P. Krawczyk, Plamka.*

dywanik

1. **Pójść na dywanik «zostać wezwany przez przełożonego na rozmowę, zwykle przykrą»:** (...) kolejne spóźnienie, znowu pójdziesz na dywanik. *Roz bezp 1999.*

2. **Wezwać, wziąć kogoś na dywanik «wezwać podwładnego na rozmowę, zwykle przykrą»:** (...) sekretarz propagandy Komitetu Wojewódzkiego wezwał mnie do siebie na dywanik i dał mi ostrą reprymendę (...). *T. Kwiatkowski, Panopticum.*

dziać się

Niech się dzieje, co chce «powiedzenie towarzyszące jakiejś ryzykownej decyzji, wyrażające determinację»: (...) momentami buntował się, krzyczał, że ma tego

dosyć, pójdzie i powie, jak było, i niech się dzieje, co chce. *M. Ławrynowicz, Diabeł.*

dziać

1. *pot. Dziada z babą (tu tylko) brakuje «gdzieś panuje nieporządek, ponieważ czegoś jest zbyt dużo»:* (...) jakie głupstwa załęgły mi się w moim własnym artykule! W tej drukarni to już dziada z babą tylko brakuje, jeśli mogą dziać się takie rzeczy! *J. Papużińska, Sposób.*

2. **Kochać, lubić kogoś jak psy dziada (w ciasnej ulicy) «bardzo kogoś nie lubić»:** (...) kochacie go jak psy dziada i na rękę wam jest, że noga mu się w końcu powinęła. *Roz bezp 1998.*

dziecień

Dziecień, dziecko wieku, epoki «reprezentant wieku, epoki»: Polskie „dziecień wieku” – jak pisał Słowacki – to „człowiek będący obrazem naszego wieku, bezskutecznego jego usiowań” (...). *B. Suchodolski, Dzieje.*

dziecinny

1. **Dziecinna igraszka, zabawka «o rzeczach błahych, łatwych w porównaniu z innymi, ważniejszymi, bardziej skomplikowanymi»:** O ileż jesteśmy mądrzejsi, doświadczeńsi, biegłejsi od naszych przodków. To, co im wydawało się szczytem zawiłości, nam jawi się jako dziecinna zabawka. *J. Błóński, Forma.*

2. **Dziecinna pora, godzina «niezbyt późna pora, godzina wieczorna»:** Dziecinna pora. Trzeba by coś zrobić z tak przyjemnie zaczęłym wieczorem. *J. Andrzejewski, Popiół.*

dziecko

1. **Cudowne dziecko «dziecko odznaczające się niezwykłymi, jak na jego wiek, zdolnościami»:** (...) był cudownym dzieckiem. (...) Talent rozwinięty bardzo wczesnie – zachowane rysunki ośmioletniego chłopca są nie tylko zdumiewająco dojrzałe, ale świadczą o odkryciu własnej formy artystycznej, własnego stylu. *Z. Herbst, Natura.*

2. **Dzieci kwiaty «określenie używane w stosunku do hippisów»:** (...) wiadomości

o hippisach, rewolucji obyczajowej spowodowanej przez zbuntowane przeciw mieszczańskiemu wartościom społecznym dzieci kwiaty i całym ruchem kontrkultury docierały do Polski cokolwiek zniekształcone. E. Baniewicz, Dymna.

3. Dziecko natury «człowiek żyjący w surowych warunkach, z dala od cywilizacji»: (...) przedzierzgnął się w prawdziwe dziecko natury: zrzucił europejskie ubranie, które, jak twierdził, przeszkadzało mu w swobodnych ruchach, i przez całe dnie myszkował po buszu (...). A. Szklarski, Kangury.

4. Dziecko szczęścia «człowiek cieszący się stałym powodzeniem w życiu»: Zgubiłem gdzieś swoją młodość, choć na zewnątrz wyglądam, że jestem dzieckiem szczęścia, człowiekiem sukcesu. *Fil 9/1996.*

5. Dziecko ulicy «dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej, pozostawione sobie samemu, opuszczone»: – Byłam dzieckiem ulicy – opowiada pani wicegubernator. Od rana do nocy poza domem. Włóczęga, praca na targu (...). *WO 22/01/2000.*

6. Dziecko z próbówki «dziecko, które urodziło się na skutek zapłodnienia komórką jajową poza organizmem matki»: W Polsce liczbę dzieci z próbówki określa się na ok. 2,5 tys. rocznie. In vitro stało się błogosławieństwem dla par, które miały kłopoty z płodnością (...). *ŻW 27/11/2001.*

7. Płakać, cieszyć się jak dziecko «płakać, cieszyć się nieopanowanie, często z błahego powodu»: Analfabeta czytać nie umie, znaczenia klawiszy nie spamięta, dajmy mu łobrazeczki. Kliknie w narysowane nożyczki, żeby coś wyciąć, kliknie w bliźniaków, żeby coś skopiować, i będzie się cieszył jak dziecko. *TSt 10/1996.*

8. Spodziewać się, oczekiwać dziecka «być w ciąży»: Wiesz chyba, jak kobiety boją się rozwiązania... jakie bywają nerwowe, gdy oczekują dziecka... A. Libera, *Madame.*

9. Wylać dziecko z kąpielą «zastosować zbyt drastyczny środek zaradczy, który nie tylko usuwa ujemne cechy jakichś rzeczy lub zjawisk, ale niszczy je same»: – Jeśli pomysłem na naukę patriotyzmu jest klasówka i groźba jedynki, to wylejemy

dziecko z kąpielą – mówi prof. Tomasz Nałęcz. *Dzł 19/06/2006.*

10. Ze mną jak z dzieckiem «powiedzenie oznaczające: łatwo mnie przekonać, zgadzam się»: Po co tyle gadania, ze mną jak z dzieckiem... *Roz bezp 2001.*

dziegieć

Łyżka, kropla dziegciu w beczce miodu «coś nieprzyjemnego w sytuacji ogólnie korzystnej»: Niestety nie obyło się bez łyżki dziegciu w beczce miodu. Nawet w takiej chwili musiała z czymś wyskoczyć (...). *Roz tel 1997.*

dzielić

1. Dzielić skórę na niedźwiedziu «robić przedwczesne plany, przewidując najbardziej korzystną wersję rozwoju wypadków»: Propozycje współpracy wysłaliśmy chyba do 80 kompanii, ale nic nie jest przesądzone. Sprawy są w trakcie negocjacji, dziennikarze dzieła więc skórę na niedźwiedziu – mówi (...) czy da się sfinansować z prywatyzacji wszystkie wymienione tu zobowiązania państwa? Czy nie jest to przypadkiem dzielenie skóry na niedźwiedziu? *Polityka 22/1995.*

2. Dziel i rządź «zasada polegająca na antagonizowaniu ludzi, aby łatwiej podawali się rządzeniu»: Francuzi (...) kierowali się zasadą wszelkich kolonizatorów: dziel i rządź! Toteż nie tylko nie czynili starań o zbliżenie między Laosem i Kambodżą a Wietnamem, lecz różnice i nieufności rozgrywali w interesach swego panowania. *Polityka 21/1995.*

dzień

1. Ciche dni «dni, podczas których skłóceni małżonkowie nie odzywają się do siebie»: Czasami sam zaczynałem dostrzegać, że coś jest ze mną nie tak: kolejna zmiana zakładu pracy, bo z poprzedniego zwolniono mnie dyscyplinarnie; w rodzinie coraz częściej ciche dni (...). A. Dodziuk, W. Kamecki, *Matnia.*

2. Dni otwarte «okres, w czasie którego zainteresowani mogą zapoznać się z uczelnią, zakładem pracy itp. i uzyskać

aq

b

cc

d

eę

f

g

h

i

j

k

l

ł

m

nrń

oó

pq

r

s

ś

t

uv

w

xy

z

ż

ź